

ජ ඒ ඩෝසන් ප්‍රීති

තිරාෂ ගුණසේකරගේ දෙවන කාව්‍ය සංග්‍රහය වන සුදු කතන් සහ මවු විතක් මා හට ගෙන ආවේ අමුතුව හැරුණු සමූදායයි. මෑතක කියවින්නට ලැබුණ කාව්‍ය සංග්‍රහ කීපයකින් කුමක් ගැන කුමක් ලියා තබමිදැයි විමසීමට හුන් මොහොතක තිරාෂගේ තිරිමාණ සංග්‍රහය ගැන ලිවීම හිතට සැතපුමකැයි සිතුවේ මගේ ඉපැරණි රහස් මිතුරුවියක් ඔහුගේ තිරිමාණ සමගින් ද තිබූ බැවිනි. ඔහුගේ බවහරු එළඹූ දැල් මගේ මාතර ගෙදර පොත්ගෙදේ ඇති බවේ මට මතකය. පොත්ගෙදට මාව අමතකදැයි මම නොදැනිමි. මන්ද යත් මගේ පොත්ගෙදෙන් මා දුරස්ථ බොහෝ කල් බැවිනි. කෙසේ වෙතත් වෙනත් කුඩා පොත්ගෙදක් හා පමණින් මම දැන් කාලය ගත කරමි. ඒ කුඩා පොත්ගෙදේ ඇත්තේ මෑතක අනුපත ගත පොත්ය. ඒ අතර තිරාෂගේ පොත ද වෙයි. ඒ විද්‍යුත් පිටපතක් වශයෙනි. මුද්‍රිත කාරුණි තිත්ත සුවිද රහිත තිරාෂක් මත ප්‍රක්ෂේපිත ආලෝක රටාවක් වශයෙනි. ඒත් ඒ කවි ය. තිරිමාණ ය. විමසුමට විදුමට ඇඳුම්වත් කටු ලබන ආලෝක තරංගයේ ය.

තිරාෂ ද මා මෙන්ම විදේශිතව මාගසික ශ්‍රමය වගුවා පිවිසිය ගැට ගසාගැනීමේ එකම ආදායම් මාරුවක ලෙස වැටුපකට වැඩ කරන ශ්‍රමිකයෙකි. කම්කරුවෙකි. එහිසාමගින් තිරාෂගේ මාගේ කම්කරුවන්ට පොදු වූ සියළු ප්‍රශ්නගැනීම් ගිලි, පවත්නා කුමක් - පැඩිකිමේ සුක්ෂම ගැටවලින් හිර වී මිරිකී පිවිසිය විඳින්නට, විදු ගන්නට මොහොතක් උදාකර ගැනීමේ අතවරන උත්සාහයේ යෙදෙමින් සිටින්නෝ වෙති. ඉතිං අපට ඒ බිඳු මොහොතක් උදා වන්නේ මේ වැනි කෘතියක් මුල සිට අතට කියවා ගන්නට තරම් හෝ ඉස්පාසුවක් ලද මොහොතක යැයි මට හැරේ.

පිවිසිය තුළ ඇති මත හැර යා නොහැකි ව්‍යාප් මිනිස් සබඳතා - රැවටීම් - මෙලේ රහස් හැකි එවුන් ඇසුරට ලැබීම - උත්තේ කුප්ප තුප්පති උතුල්වල පැටලීමට සිදුවීම - තම පන්තියේ සහයෝගීන් රැකගැනීමට ලක්වීම - කැපීදීමට ලක්වීම - සුරා කෑමට ලක්වීම යනාදී සියළු ආකාර කටුක දුක්ඛර සංවේදනාවලින් පීඩිතව ඉන් මිදෙන්නට අවසරයක් ලද මොහොතක මේ කවි සමූදාය ඔහු අතින් ලියැවී ඇත. (ඔහුගේ පෙරවදනේ මේ බව සඳහන්ව ඇත) මේ සමූදායක තත්වයකි. මන්ද යත් මේ ව්‍යාප් සමාප් සම්බන්ධතා පාලයේ ගිලි සිටින්නට සිදුව ඇති අයෙකුට, විශේෂයෙන් විදේශයක දී, එවැනි මොහොතක් හෝ ලැබීම සතුට නො දනවන්නේ ද?

මිස්ට්‍රියාවේ වාසය කරමින් සිය කෘතිය සම්පාදනය කරන තිරාෂ සුදු කතන් හා මවු විතක් යනුවෙන් සිය කෘතිය නම්කරවා ඇත්තේ කිසියම් රහසිගත ඇඳුමක් රහස්ගතව දෙන්නට යැයි මට සිතේ. නොඑසේ නම් එය ම වෙනත් ඕන තරම් නම්වලින් හැඳින්වීමේ හැකියාවක් ද නොමැත්තේ නොවේ.

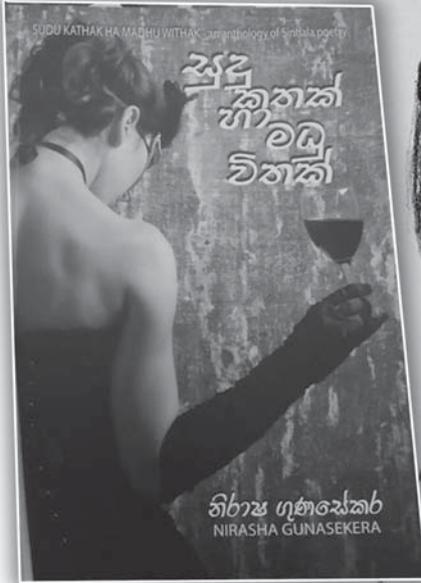
ලංකාවේ මිනිස්සු පොදුවේ ආධ්‍යාතමයෙන් වෙති. අපගේ සමීප පැහැය පොදුවේ ගත් කල සුදු නොවේ. එතරම් විශාල ව්‍යවහාර අතවරණ මුත් කෙටියෙන් අවි කළ මිනිසුන් නොමැති යැයි කීම එතරම් විවාදාත්මක නොවේ. එසේ බැවින් සුදු කතන් යන්න අපට ගෙනෙන්නේ විකේටර්නායු සඳුවාරාත්මක වඩා වෙනස් හාත්පමින් ආසියානු වටිනාකම්වලට විරුද්ධ හැරුණුමකි. එනම් වඩා හොඳ හෝ දියුණු හෝ සාර්වික හෝ වෙනත් මොහොතේ හෝ බටහිර ආශ්‍රිතයෙන් සංවර්ධනාත්මක හැරුණුමකි. එයම ලංකාවේ පන්තාත් කොලෙච්ඡාණයේ සේ පු ප්‍රතිඵලයක් ලෙසද අරුත් ගැන්විය හැකිය. මින් මා කියන්නට උත්සාහ කරන්නේ තිරාෂගේ තිරිමාණ සංග්‍රහය ඉතා සියුම් ලෙස ලාංකික සංකේත ලෝකයෙන් බිණිවනය වීමක් මෙම සුදු කතන් හා මවු විතක් යන නාමකරණය මිසක් සිදුව ඇති බැවි පෙන්වන්නටය.

මවු විතක් යන්නෙහි හැරවුම්කාරක බලපෑම දෙවිදියයි. ලංකාවේ සාමාන්‍ය කාන්තාවෝ මවු විතෙහි නොඇලෙන්නා හ. එසේ හෙයින් සුදු කතන් හා මවු විතක් යන්න එකට ගත් විට මවු විතක් අත ඇති සුදු කතන් සෙසු හෝ සුදු කත වෙනම ද වෙනත් අතක මවු විත ඇතැයි කියා ද ගත හැකි බැවින් ඒ මවු විතෙන් සිදුවන බිණිවනය එක්කම ලාංකික සංකේත ලෝකයෙන් දුරස්ථකරණය පිළිබඳ මගේ ප්‍රවෘද්ධ උදව් කරයි. ගැනගොත් මදක් එහි බර අඩු කරයි. කෙසේ වුව ම ද මෙහෙයුම්ට යුතුම එකට ගත්විට මේ කෘතියේ ඉදිරි ගමන්මග අප තුළ සකසා කරන්නට හියමිත සන්ධිස්ථාන පිළිබඳ සිතියමක් සකස් කරගන්නට මගක් පෑදේ.

දැන් මා සැපුවම එම කෘතියේ නමින් ම වූ කාව්‍ය තිරිමාණය තෙත යොමු වෙමි.

සුදු කතන් හා මවු විතක් පුටු කකුල් අතරින් රංගා මට සායවල් අස්සෙන් එබමම

සුදු කතන් හා මවු විතක් දෙලොවක් අතර කවි

සුදු කකුල්වල තැටරි තිත් හිරිගවු හැවන දතකාර මද සුලභ...

වෙන වැඩක් ගැන්මේ පියාදානවද අප අවට මේපල් පතින් හැඩවුණ මෙ කැමති හෙ මිට...

ඉස්තරම් රතු වලින් පමණද තොල් තෙමාලන්නට කියමිත සිතින් දිගු විදුරු හැරගෙන හඬ අතරතුරදීත් තුමේ පා මුදු සරය ඇසුණේ තෙතමින් මට මගේ ගියට තාල ඇල්ලේ...

මලිචි ගෙඩියක පුළු පිටතට දිව කොතින්නන මිහිරිසාටක අතිතෙ එක්තරා දවසක වෙරළ ගස් යට සුසුදු මල් මත ඇතේ අතගෙන ඇවිද ගිය හැටි ගිනේ රාසේ ඉපිදු මිය යයි...

ඒ වුණත් මම අවිනල ලත පහන් කණුවට කියන්නමි කෝ ඇස් වනන්නට බමන දැසින් තවත් ලං වී මගේ ඇස්වල කවි නොයනකොට උනුලන්න බැර එක ම දේ මට දැනී නොදැනී මාව පිදුවන දෙවන්දර මල් පුවඳ පමණිය...

කවියා සිය පරකල්පනය ආදායෙන් උපදවන මේ සමස්ත සිතුවමට පිවිසෙන්නේ දුගතකාර මද සුලභකිනි. එම මද සුලභව සුදු කත අවට අවිනල බිම ඇති මේපල් පතු පියලෙන් ගම් මැතවැයි කියමින් ඇතේ ඒ පරසරයේ හැඩ බවට ඇති අකමැත්තක් ප්‍රකාශ කරවයි. ඉන්පසු ඉස්තරම් වලින් සහ සිතින් දිගු විදුරු මමමින් හෝ පා මුදු සරය ඔහුගේ හිතයට තාල ඇල්ල බවක් රූපණය කරයි. එනමුත් හැසියෝ ඔහු මලිචි ගෙඩියක රූප මස්සේ අභිනායට හඹා ගොස් වෙරළ ගස් යට වෙනත් ඇකක සමග ඇවිද යයි. මේ රහස් සිතුවල රහසින්ම සිත තුළ මිය යයි. මේ සිතුවල එලෙස මිය ගිය ද අවිනල

හුදුබර සුදු කතගේ බමන දැසින් ඔහු ඇස්වල නොයන කවි හැඟුම් නොපෙනෙන්නට පහන් කණුවේ ඇස් වසන්නට ඇඳුම්වත් කරයි. එහෙත් ඔහුට නොඉවසිය හැක්කේ සුදු කත සිරුරෙන් වනනය වන දෙවන්දර මල් සුවඳ පමණි.

කවියාට හැසියෝ ඇතිවන මේ උනුලනු නොරැසී දෙවන්දර සුවඳ එසේ උනුලනු නොහැකි වන්නේ කුමක් නිසා ද? ඒ අතිතයේ ඇවිද ගිය වෙරළ ගස් යට සුසුදු මල් වැඩිදුණු අතිතයේ සිට හඹා ආ සුවඳක් නිසාවෙන් ද? මෙයින් කවියා ලාංකීය සංකේත ලෝකයට යැදීම බැඳ තබන රහස් රැකගන්න මතු නොවන්නේ ද?

දෙවන්දර සුවඳ හිසෝපනය කරනු ලබන වත්මන් මිස්ට්‍රියාවකු යතාර්ථයන් වෙරළ මල් පලස් විසින් ඇඳුම්වත් කරනු ලබන අතිත ලාංකීය ඝණිචනය වූ යතාර්ථයන් අතර කවියා දේලනය වන බැවි පෙනේ.

විදේශිතව කාව්‍ය තිරිමාණය කරන බොහෝ කවියෝ මෙලෙස ඇලෙන්නේ අතර මගසින් දේලනය වන්නාය. විවේක මවුලු තම වාස්තවික යතාර්ථයෙන් උප්විලිව ඉන් මොහොතකින් සිය පෙකකිවැලට සම්බන්ධ වී මොස්ටර්ලික රචනය අතිතයක් ගෙනහැර පාමින් එම යථාවත් යුලග අතර පැල්ම වඩාලයි.

සැබවින්ම ලංකාවේ ගත කළ කාලය රමය යොදුරු අතිතයක් බවට පත්ව ඇත්තේ වත්මන ට සාපේක්ෂව විය යුතුය. මන්ද යත් ලංකාවේ අතිතය හෝ වර්තමානය හෝ කිසිවෙකු වෙත කිසිදු රචනයක්වයක් සොන්දර්භයක් කිසි කලෙකටත් නොවියද හෙයනි. එනම් මේ වත්මන වූ ලාංකීය සොන්දර්භය කවියට උචිත හෝ සීමා වන දෙයක් බැවිනි. යතාර්ථයට ගම් එලෙස කිසිවක් හසු නොවන බැවිනි. මින් අනුමාන වන කරුණා කවි විදේශයක හැරුණු මු ලත ලාංකීයයෙකුට සිය මගේ ලෝකය උඩුයටිකුරු කර ගන්නවා හැර වෙන මගක්වයක් එහි පැවරීමේ සාදා ගැනීමට පාදා ගත නොහැකිය බවයි.

මීට සමීප හෝ දුරස්ථ උදාහරණ ලෙස මිස්ට්‍රියාවගේ වෙහෙස පුතිල් ගෝවින්න හෝ ජගත් ජේ ඒදිරියින හෝ රසික සුරියාරච්චි යන කවියන්ගේ ලබන ඉතිරිය හෝ අඩුව පුරවා ලන්නට සමත් කරවන මාසේයක් ලෙස හෝ ගිස් තැන් පිරවීමට ඇවිදිය පොටියක් මෙන් හාවිතා වන බැවි වඩාත් සම්පව බලන කල පෙනේ.

දේ නොහැකි බැවි මගු අදහසයි. ජගත් ජේ ඒදිරියිනගේ කාව්‍ය තිරිමාණ වඩාත් සමාප් අද්දැකීම සහ ප්‍රේමය උදෙසා සමතුලනය පවත්වා ගෙන යාමට සමත් නිරෝගී තිරිමාණකිලින්නටත් තවත්තු කරමින් සිටියි. රසික සුරියාරච්චි එලෙස කෙටි වැකියට හැකිලිය නොහැකි තරම් පැතිරුණු තිරිමාණකරනයක හිසැල් සිටියි. ඔහුගේ තිරිමාණකිලින්නට " තට්ටෙන් සොමිය දීම" වැනි වූ අතිතය සරල ගද්‍යයන්ගේ පටන් ඉතා සංකීර්ණ සිඳුපලු ඡේණි දක්වා විහිදෙයි. මේ සියල්ල හේ පොදු ඇතැන්වීමයි පාඨකයා වෙසෙන්නේ සියලු ලියන" කියවන" කතා කරන යතාර්ථය ලෙස පරිච්චිත වූ ලාංකීය මිනිස් චර්යා ය.

සාහිත්‍ය තිරිමාණය කරන තැනැත්තාගේ කාර්ථය එක් අතකින් ස්වාධීන වන්නේ නොවේ. ඒ මක් නිසාද කිව්වොත් ඔහුගේ කාර්ථය රසිකයා අපේක්ෂා කරන නිසායි. ඔහු තිරිමාණය කරන්නේ රසිකයෙකු සඳහායි. කිසියම් කෙතෙකුගේ වින්දනය සඳහා ය. ඒ රසිකයා අසවලා කියා හෝ අසවල් ගණයේ පුද්ගලයෙක් කියා හෝ ඔහු සවිඥානකව සිතනවා නොවන්නට පුළුවන්. එහෙත් කිවියාගේ යථා සිතෙහි කිසියම් අඳුන රසිකයෙකුගේ නොපැහැදිලි රූපයක් එසම නැත්තම එබන්දෙකුගේ ප්‍රතිචාරය පිළිබඳ කිසියම් අවිනිවේන හැඟීමක් කියෙන්නට කියල මම හිතනව. *ඒදිරිවර සරව්වන්දර ම සාර සංග්‍රහය - සැසකාරකයෝ පී. බී. ගලගිටියා/ව.මේ.ජේ. ඩී. බර්මපුසා/පිටුව 155

විප්ලාවීර තිරිමාණ කටයුතුවල යෙදෙන්නන් ගැන මහාචාර්ය විමල් දිසානායක සවිස්තරාත්මක හැඳින්වීමක් කළකට පෙර පුවත්පතකට ලියා තිබුණු බැවි මට මතක් වේ.

තිරාෂගේ තිරිමාණ පොදුවේ යතාර්ථයේ කටුක බවට හෝ ව්‍යාප් බවට උරාපුරකයක් ලෙස හෝ එම කටුක ව්‍යාප් සාධකවලින් බැහැර කරනු ලබන ඉතිරිය හෝ අඩුව පුරවා ලන්නට සමත් කරවන මාසේයක් ලෙස හෝ ගිස් තැන් පිරවීමට ඇවිදිය පොටියක් මෙන් හාවිතා වන බැවි වඩාත් සම්පව බලන කල පෙනේ.